

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/16/2016
Identifikačné číslo spisu:	6612010737
Dátum vydania rozhodnutia:	10.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6612010737.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 10. februára 2016 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Štefana Harabina, v trestnej veci proti obvinenému N. N. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák., o dovolaní obvineného proti rozsudku Okresného súdu Lučenec z 29. novembra 2012, sp. zn. 2 T 225/2012, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného N. N. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Lučenec z 29. novembra 2012, sp. zn. 2 T 225/2012, bol obvinený N. N. uznaný vinným zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že

dňa 11. 07. 2012 asi o 11.00 hod., na chodníku pri L., pristúpil k B. C. a hneď ho vyzval slovami „daj päťdesiat centov“ a keď mu B. C. päťdesiat centov vydať odmietol, tak mu obžalovaný povedal, že „ak mi nedáš, rozbijem ti nos“ a keď mu B. C. odpovedal, že mu nevie dať peniaze, lebo sa nebude mať za čo dostať domov, tak obžalovaný opätovne žiadal vydanie peňazí slovami „nechcem žiadne problémy, tak mi ich daj, lebo ti rozbijem nos“ a B. C. z obavy o svoje zdravie mu vydal najprv tridsať centov a následne ešte dve eurá, čím obžalovaný pre B. C., nar. XY, spôsobil škodu v celkovej výške 2,30 Eur.

Okresný súd po vyhlásení obvineného na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. por. a následnom postupe podľa § 333 ods. 3 písm. c/, písm. d/, písm. f/, písm. g/ a písm. h/ Tr. por., poučení obvineného v zmysle § 257 ods. 5 Tr. por. uznesením podľa § 257 ods. 7 Tr. por. vyhlásenie obvineného prijal a zároveň podľa § 257 ods. 8 Tr. por. vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku sa nevykoná a vykoná dôkazy súvisiace s nepriznaným skutkom, výrokom o treste, náhrade škody alebo ochranným opatrením.

Po uvedenom postupe uložil obvinenému N. N. podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3, § 39 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. bol obvinený na výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia.

Následne okresný súd na podklade § 172 ods. 2 Tr. por. vyhotovil vo veci zjednodušený písomný rozsudok, ktorý neobsahuje odôvodnenie, nakoľko po jeho vyhlásení sa prokurátor v zákonnej 3-dňovej lehote, obžalovaný a obhajca vzdali práva na podanie odvolania.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť 29. novembra 2012.

Proti tomuto rozsudku včas podal obvinený N. N. prostredníctvom obhajcu dovolanie, uplatniac dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., teda s odôvodnením, že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu.

V bližšom zdôvodnení dovolania obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. za zásadné porušenie práva na obhajobu považoval postup orgánov činných v trestnom konaní pri vykonávaní procesných úkonov pri jeho výsluchu 11. júla 2012, pri jeho konfrontácii s poškodeným 12. júla 2012 a pri výsluchu svedka G. C. 12. júla 2012. Zároveň namietol, že mu nebol poskytnutý primeraný čas a možnosti na prípravu obhajoby, nebola mu daná reálna možnosť zvoliť si obhajcu, ktorý by ho v trestnom konaní zastupoval a zúčastňovať sa procesných úkonov za účelom obhajoby odsúdeného a nebola daná reálna možnosť zúčastniť sa procesných úkonov za účelom obhajoby. Poukázal na to, že v rovnaký deň (11. júla 2012) mu bolo vznesené obvinenie a bol aj vypočutý ako obvinený avšak bol v zlom psychickom stave, nemal dostatočný čas na prípravu svojej obhajoby a nevedel posúdiť význam tohto práva. Aj napriek tomu v uvedený deň vyšetrovateľ vykonal jeho výsluch. Vyšetrovateľ 12. februára 2012 bez jeho informovania o termíne výsluchu vypočul aj svedka G. C., čím mu znemožnil klásť svedkovi otázky a aktívne sa obhajovať. Uvedené pochybenie považuje za o to závažnejšie, že menovaný je jediným svedkom, ktorý ho okrem poškodeného zo spáchania skutku usvedčuje. Uvedený svedok je príslušníkom Policajného zboru, ktorý v trestnom konaní vypovedal ako svedok a zároveň vykonával aj procesný úkon a vypovedal o priebehu tohto úkonu, čo je v trestnom konaní neprípustný dôkaz. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. júna 2012, sp. zn. 1 Tdo V 16/2011, v ktorom tento vyslovil, že ak obvinený, resp. jeho obhajca, neboli o úkone riadne a včas upovedomení (t. j. nebol im oznámený deň a konkrétny čas výsluchu, miesto a meno osoby, ktorú bude vypočúvať) a nevzdali sa účasti na tomto úkone, postup policajta je v rozpore s čl. 6 ods. 3 Dohovoru i § 213 ods. 3 Tr. por.

Navrhol preto, aby dovolací súd vyslovil, že napadnutým rozsudkom bol porušený zákon v ustanovení § 2 ods. 9, § 34 ods. 1, ods. 4, § 213 Tr. por., čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 3 písm. b/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, napadnutý rozsudok zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo stratili podklad a prikázal Okresnému súdu Lučenec, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Rovnopis dovolania obvineného bol v zmysle § 376 Tr. por. doručený na vyjadrenie prokurátorovi a poškodenému.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol, že právo obvineného na obhajobu zásadným spôsobom porušené nebolo z dôvodov, na ktoré v podanom vyjadrení podrobne poukázal.

Poškodený sa k dovolaniu obvineného písomne nevyjadril.

Písomné vyjadrenie prokurátora bolo zaslané na vyjadrenie obvinenému, ktorý prostredníctvom obhajcu uviedol, že na podanom dovolaní z dôvodov v ňom uvedených trvá.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) po preskúmaní veci zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozsudku prvého stupňa je prípustné (§ 257 ods. 5 por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 ods. 1 a § 373 ods. 1 a ods. 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. a nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 písm. a/, písm. b/, písm. d/, písm. e/ ani písm. f/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí však dospel k záveru, že dovolanie podané obvineným N. N. nie je dôvodné.

Podľa § 257 ods. 5 Tr. por. ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c/, d/, f/, g/ a h/ a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Obvinený namietal dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., ktorý aj za daných okolností prípadu podanie dovolania pripúšťa.

Zásadným porušením práva na obhajobu sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe v zmysle § 37 Tr. por. Ide obzvlášť o situáciu, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase reálne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, pričom intenzita takéhoto porušenia musí dosahovať stupeň zásadnosti, teda takéto porušenie musí kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby.

Dovolateľ tvrdil, že jeho právo na obhajobu bolo zásadne porušené tým, že nemal možnosť zvoliť si obhajcu, orgány činné v trestnom konaní vykonali ním označené dôkazy bez toho, aby bol prítomný obhajca, nemal primeraný čas na prípravu svojej obhajoby a vyšetrovateľom nebol upovedomený o úkonoch trestného konania.

Z obsahu predloženého spisu najvyšší súd zistil, že voči N. N. bolo 11. júla 2012 začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. Súčasne v tento deň o 11.20 hod. bola obmedzená jeho osobná sloboda a bol vypočutý v procesnom postavení obvineného vyšetrovateľom. Okrem iného bol poučený o svojom práve zvoliť si obhajcu, avšak výslovne uviedol, že tohto si nevolí a bude sa obhajovať sám. Pri tomto výsluchu spáchanie skutku poprel.

Pri výsluchu sudkyňou pre prípravné konanie 13. júla 2012, ktorá rozhodovala o návrhu prokurátora na vzatie obvineného do väzby, obvinený výslovne uviedol, že bude súhlasiť s ustanoveným obhajcom, ktorým bude JUDr. Ondrej Szilágyi. Aj pri tomto výsluchu spáchanie skutku poprel.

Následne z dôvodu, že obvinený bol uznesením Okresného súdu Lučenec z 13. júla 2012, sp. zn. 0 Tp 33/2012 vzatý do väzby, bol mu v ten istý deň podľa § 37 ods. 1 písm. a/ Tr. por. ustanovený obhajca JUDr. Ondrej Szilágyi a zároveň bol podľa § 40 ods. 5 Tr. por. poučený, že si namiesto neho môže obhajcu zvoliť sám. Rovnako aj v tomto prípade obvinený spáchanie skutku poprel.

Až pri ďalšom výsluchu 01. októbra 2012 v prítomnosti splnomocnenca ustanoveného obhajcu obvinený spáchanie skutku priznal, výslovne uviedol, že obhajcu si nevolí, s ustanoveným obhajcom JUDr. Szilágyim súhlasil a zároveň súhlasil, aby pri výsluchu bol prítomný jeho splnomocnenec C.. Na záver výsluchu navrhol, že ak budú splnené zákonné podmienky, aby prokurátor začal konanie o dohode o vine a treste, k čomu dal výslovný súhlas.

Z obsahu predloženého spisu skutočne vyplýva, že pri výsluchoch svedkov C. C., G. C. a pri konfrontácii medzi poškodeným a obvineným (12. júla 2012) obhajca obvineného prítomný nebol, avšak preto, že mu ešte ustanovený nebol a obvinený si ho nezvolil, pričom však svedok C. C. obvineného zo spáchania skutku neusvedčil tvrdiac, že nič nepočul.

Z obsahu výsluchov poškodeného B. C. a S. C. z 24. augusta 2012, pri ktorom títo obvineného zo spáchania skutku usvedčili, je nepochybné, že tieto boli vykonané v prítomnosti obhajcu obvineného.

Na hlavnom pojednávaní v prítomnosti obhajcu obvineného obvinený po zákonom poučení podľa § 34 Tr. por., § 257 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyhlásil, že tomuto porozumel a podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. por. prehlásil, že sa zo spáchania žalovaného skutku cíti byť vinný. Následne postupom podľa § 333 ods. 3 písm. c/, d/, f/, g/ a h/ Tr. por. a kladných odpovediach obvineného predseda senátu obvineného poučil v zmysle § 257 ods. 5 Tr. por. a po návrhoch prokurátora a obhajcu obvineného na prijatie vyhlásenia obvineného o jeho priznaní súd podľa § 257 ods. 7 Tr. por. vyhlásil uznesenie, ktorým prijal vyhlásenie obvineného a zároveň podľa § 257 ods. 8 Tr. por. vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku sa nevykoná, a vykoná dôkazy súvisiace s nepriznaným skutkom, výrokom o treste, náhrade škody alebo ochranného opatrenia.

Po vykonaní dokazovania v uvedenom smere, po tom, ako žiadne návrhy na vykonanie dokazovania procesnej strany nemali a po prednesení záverečných rečí, okresný súd vyhlásil napadnutý rozsudok, voči ktorému obvinený odvolanie nepodal a zároveň výslovne vyhlásil, že nesúhlasí s podaním odvolania vo svoj prospech osobami uvedenými v § 308 ods. 2 Tr. por.

Podľa § 213 ods. 1 Tr. por. policajt môže povoliť účasť obvineného na vyšetrovacích úkonoch a umožniť mu klásť vypočúvaným svedkom otázky. Postupuje tak najmä vtedy, ak obvinený nemá obhajcu a úkon spočíva vo výsluchu svedka, pri ktorom je dôvodný predpoklad, že ho nebude možné vykonať v konaní pred súdom, iba ak by zabezpečovanie jeho prítomnosti alebo jeho prítomnosť mohli ohroziť vykonanie tohto úkonu.

Zo zápisnice o výsluchu obvineného z 11. júla 2012 nepochybne vyplýva, že obvinený poučenie podľa § 213 Tr. por. vzal na vedomie a následne sa vyjadril, že osobne nežiada byť vypočúvaný o každom úkone, nakoľko na ne chodiť aj tak nebude.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolací súd považuje námietku dovolateľa o porušení jeho práva na obhajobu za absolútne neopodstatnenú, keď z popísaného priebehu trestného stíhania nie je možné vyvodit' ani náznak porušenia tohto jeho práva. Od momentu, keď nastala povinná obhajoba obvineného po tom, čo obvinený výslovne vyhlásil, že si obhajcu nevolí, tento mu bol sudkyňou pre prípravné konanie ustanovený. Od tohto momentu bol obhajca obvineného, voči ktorému obvinený žiadne výhrady nemal, prítomný pri vykonaní všetkých dôkazov významných pre posúdenie viny obvineného. Zároveň po zákonom poučení obvinený výslovne vyhlásil, že nežiada byť vypočúvaný o každom úkone, nakoľko na ne chodiť aj tak nebude. Obvinený sa navyše ku spáchaniu skutku priznal až po niekoľkých mesiacoch od spáchania skutku a ustanovenia obhajcu.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného N. N. nie je splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.